

NAREDBA O OBUSTAVI ISTRAGE

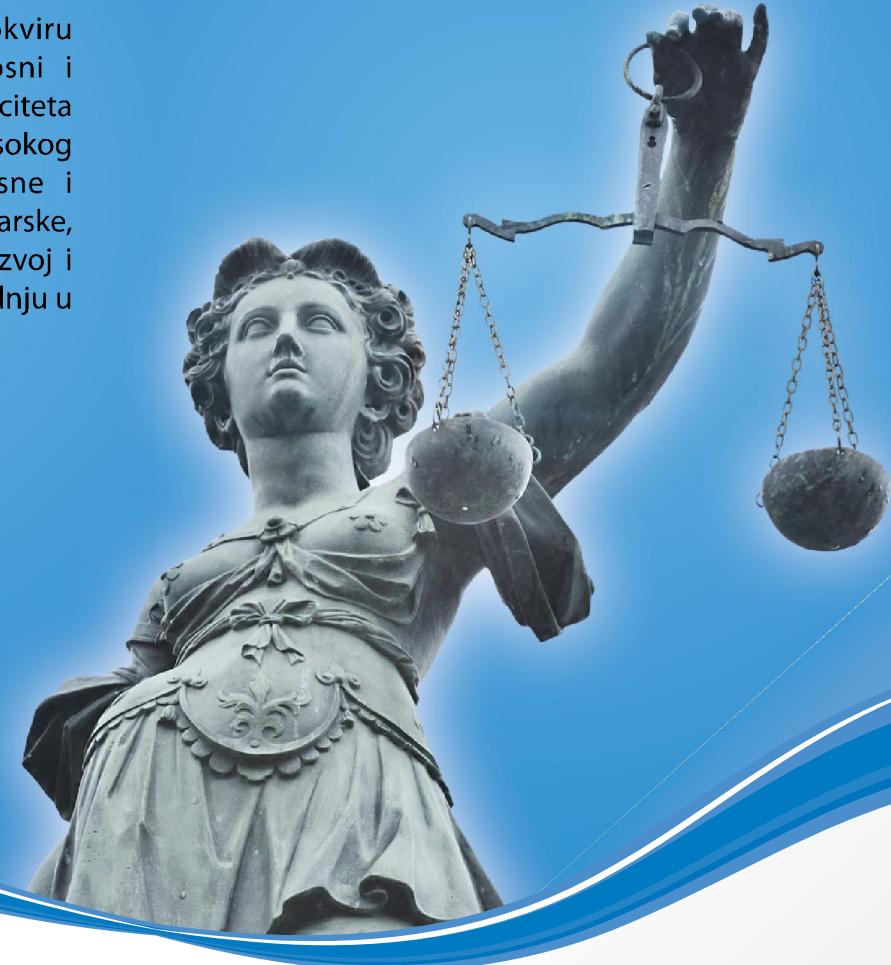
Ukoliko nakon provedene istrage tužitelj ustanovi kako djelo koje je učinio osumnjičeni nije kazneno djelo, ako postoje okolnosti koje isključuju krivicu osumnjičenog, ako nema dovoljno dokaza kako je osumnjičeni počinio kazneno djelo, ako je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili zastarjelošću ili ako postoje druge smetnje koje isključuju kazneno gonjenje, tužitelj će naredbom obustaviti istragu. O tome će u roku od tri dana obavijestiti oštećenog, osumnjičenog (ako je ispitan tijekom istrage) i osobu koja je prijavila kazneno djelo. Protiv naredbe tužitelja o obustavi istrage oštećeni ima pravo, u roku od osam dana od dana prijema obaveštenja, podnijeti pritužbu uredu tužitelja.

OPTUŽNICA

Kada tužitelj utvrdi postojanje dovoljnog broja dokaza iz kojih proizlazi osnovana sumnja kako je osumnjičeni učinio kazneno djelo, on podiže optužnicu. Optužnica se, zajedno sa prikupljenim dokazima i prijedlogom svjedoka, podnosi nadležnom sudu na potvrđivanje. Kada sud potvrdi jednu ili više točaka iz optužnice, osumnjičeni dobiva status optuženog. Ukoliko sud rješenjem odbije potvrđivanje optužnice, tužitelj ima pravo žalbe. Tužitelj može povući optužnicu, bez prethodnog odobrenja suda, do njenog potvrđivanja. Nakon što je optužnica potvrđena, pa do početka glavnog pretresa, tužitelj može povući optužnicu samo uz odobrenje suca za prethodno saslušanje.

Ova publikacija realizirana je u okviru projekta „Potpora pravosuđu u Bosni i Hercegovini – Jačanje tužiteljskih kapaciteta u sustavu kaznenog pravosuđa“ Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, uz potporu Vlade Švicarske, posredstvom Švicarske agencije za razvoj i suradnju (SDC) / Švicarski ured za suradnju u Bosni i Hercegovini.

PRAVA I DUŽNOSTI TUŽITELJA

U tužiteljstvima poslove i dužnosti obavljaju glavni tužitelji, zamjenici glavnih tužitelja i tužitelji, koje imenuje Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine kao neovisno državno tijelo. Osim tužitelja u tužiteljstvima rade i pravni suradnici, stručni savjetnici, kao i administrativno i tehničko osoblje, koje svojim radom doprinosi funkcioniranju i radu tužiteljske institucije.

Prema podacima Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine u rujnu 2012. godine u Bosni i Hercegovini je radilo 314 tužitelja u svim tužiteljstvima.

Tužitelj, kao stranka u postupku, je u ovlasti goniti učinitelje kaznenih djela, pri čemu mu zakonodavac prepušta nadležnosti i daje odgovornost za cijelokupan postupak otkrivanja i rasvjetljivanja kaznenih djela, tako što istražni postupak u cijelosti stavlja u ovlast i dužnost tužitelja.

Pojedine radnje i mjere koje se sprovode u istražnom postupku, a mogu proizvesti posljedice kojima bi bila narušena ili ograničena neka od osnovnih ljudskih prava i sloboda građana, stavljuju se pod kontrolu suda.

Također, tužitelji imaju ulogu koja se odnosi na koordiniranje rada policijskih agencija i svih subjekata koji sudjeluju u istrazi.

Prava i dužnosti tužitelja definirana su zakonima o kaznenom postupku u BiH. U svezi toga, tužitelj ima prava i obveze da:

- po saznanju o postojanju osnova sumnje kako je učinjeno kazneno djelo, poduzme potrebne mjere i aktivnosti u cilju njegova otkrivanja i provođenja istrage, pronalaženja osumnjičenog, rukovođenja i nadzora nad istragom, kao i mjere radi upravljanja aktivnostima ovlaštenih službenih lica vezanih za pronalaženje osumnjičenog i prikupljanje izjava i dokaza;
- provede istragu sukladno zakonu o kaznenom postupku;
- daje imunitet;
- zahtijeva dostavu informacija od državnih organa, poduzeća, pravnih i fizičkih osoba;
- izdaje pozive i naredbe i predlaže njihovo izdavanje sukladno zakonu;
- naredi ovlaštenoj službenoj osobi da izvrši naredbu izdanu od stane suda;
- utvrdi činjenice potrebne za odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu;
- predlaže izdavanje kaznenog naloga;
- podiže i zastupa optužnicu pred sudom;
- izjavljuje pravne lijekove;
- obavlja i druge poslove određene zakonom.

TUŽITELJSKE ODLUKE

U svome radu tužitelji donose različite odluke, ovisno o prikupljenim i dostavljenim dokazima, a te odluke su:

NAREDBA O SPROVOĐENJU ISTRAGE

U slučaju ako tužitelj ustanovi da u konkretnom slučaju postoje osnovi sumnje kako je izvršeno kazneno djelo, donosi naredbu o sprovođenju istrage. Tijekom istrage tužitelj poduzima zakonom predviđene mjere i radnje usmjerene na rasvjetljivanje relevantnih okolnosti događaja.

Radnje dokazivanja su: pretres stana, prostorija i osoba, privremeno oduzimanje predmeta i imovine, postupak sa sumnjivim stvarima, ispitivanje osumnjičenog, saslušanje svjedoka, očevide i rekonstrukcija i vještačenje.

NAREDBA O NESPROVOĐENJU ISTRAGE

Ukoliko tužitelj ocijeni kako u konkretnom slučaju prijavljeno djelo nije kazneno djelo, ako ne postoje utemeljene sumnje kako je prijavljena osoba učinila kazneno djelo, ako je nastupila zastarjelost ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneno gonjenje, donosi naredbu da se istraga neće provoditi. O tome će u roku od tri dana od dana donošenja odluke obavijestiti oštećenog i podnositelja prijave, koji u roku od osam dana uredi tužitelja mogu podnijeti pritužbu.